

A MAGYAR HONVÉDSÉG KÜLÖNLEGES MŰVELETI KÉPESSÉGE, A KATONAI ERŐK ALKALMAZÁSÁNAK KERETEI KÖZÖTT

A szerző a témakör egyik szakértője, aki a Nemzeti Közszolgálati Egyetem oktatójaként tudományos alaposággal foglalkozik a Magyar Honvédség különleges műveleti képességének kialakításának kérdéseivel.

A szerző ebben az értekezésben bemutatja a magyar különleges műveleti erők képességeit, lehetőségeit az új kihívások tükrében. Elemzi a Magyar Honvédség különleges műveleti erőinek alkalmazási kereteit különböző minősítésű időszakokban. Vizsgálja a Magyar Köztársaság ambíciósintjeit a különleges műveleti erők alkalmazása terén és foglalkozik ezen erők készenléti szintjeinek meghatározásával, majd felvázolja és bemutatja ezen erők feladatrendszerét és alkalmazásuk különböző fázisait.

A tanulmányt mindenekeelőtt a szakértők figyelmébe ajánljuk, de a téma iránt érdeklődők számára is hasznos olvasmány.¹

BEVEZETŐ

A 2003-as védelmi felülvizsgálat eredményeképpen haderőnk átalakítási célkitűzéseivel összhangban megfogalmazódott a különleges műveleti képesség kialakításának és fejlesztésének szükségessége, amelynek következtében – többek között – megalakításra került az MH 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj. Azzal a nem titkolt céllal, hogy a Magyar Köztársaság érdekében, a Magyar Honvédség és a NATO, EU számára, a különleges műveleti képesség kialakításával, vegyen részt a nemzetközi szerepvállalás keretében katonai/különleges műveletek végrehajtásában a magyar nemzeti érdekek érvényesítése érdekében.

A különleges műveletek fogalma, a különleges műveleti erők feladata, alkalmazása kialakulóban lévő terület Magyarországon, és a korlátozott hozzáférhetőség miatt nem mindenki juthat hozzá bizonyos okmányokhoz, dokumentumokhoz. Sokszor különbözőképpen vannak megfogalmazva egyes alapvető meghatározások eltérő fordítóktól, szakmai értelmezéstől függően. Az alapfogalmak bemutatásakor a terület alapos és objektív háttérének minél szélesebb körben történő ismertetése, valamint egy közös terminológia, egyértelműség megvalósítása a célom.

A KÜLÖNLEGES MŰVELETEK FOGALMÁNAK MEGHATÁROZÁSA

A 2009 januárjában kiadott AJP 3.5 jelű szövetséges kiadvány 1. fejezete a következőképpen definiálja a különleges műveleteket:²

„A különleges műveletek olyan katonai műveletek, amelyet különlegesen kiválasztott, szervezett, kiképzett és felszerelt erők hajtanak végre olyan harcászati eljárásokat alkalmazva, amelyek nem jellemzőek a hagyományos erőkre. A különleges műveletek olyan katonai tevékenységek, amelyeket egyedileg dolgoznak ki, szerveznek meg, különlegesen kiképzett és felszerelt állomány hajt végre olyan módszerekkel, amelyek nem használatosak a hagyományos erőknél. Ezek a tevékenységek a katonai műveletek minden fajtájában alkalmazhatók a hagyományos erők műveleteitől függetlenül, vagy azokkal együttműködve. Katonapolitikai szempontok megkívánhatják a rejtett vagy titkos módszerek alkalmazását és fokozott fizikai, politikai kockázat felvállalását is.”³

¹ A tanulmány a TÁMOP-4.2.1.B-11/2/KMR-2011-0001számú „Kritikus infrastruktúra védelmi kutatások” című pályázat keretében: A „Civil-katonai partnerség” alprogram „Humánvédelem- békeműveleti és vészhelyzet-kezelési eljárások fejlesztése, kiemelt kutatási terület (KKT) támogatásával készült.

² AJP 3.5: Allied Joint Doctrine for Special Operations - Szövetséges egyesített különleges műveleti doktrína.

³ AJP 3.5: Allied Joint Doctrine for Special Operations. p 1-1.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2012.

5. évfolyam 1-2. szám

DR. FORRAY László

A különleges műveletek fogalmának több szempontú meghatározása után, fontosnak tartom az a különleges műveletek főbb jellemzőinek ismertetését:

- a) A NATO különleges műveletei természetüknél fogva egyesített műveletek. A különleges műveleti erők nagytöbbsége az erőket felajánló országok légi, tengerészeti és szárazföldi erőivel közösen vannak szervezve. Így alkotják a feladat specifikus, több nemzeti, egyesített erők komponens parancsnokságát az egyesített törzsszel, amely a tervezi és irányítja a különleges műveleteket a hagyományos erők műveleteitől függetlenül vagy azokkal együttműködve.
- b) A különleges műveleti erők alkalmazásában a NATO és a szövetség tagjainak saját eljárásai és alkalmazási szintjei között szembevetendő különbségek vannak. A NATO különleges műveleti erői hadászati szintű erőforrások, amelyet Több nemzeti Összhaderőnemi Alkalmi Harci Kötelék alárendeltségben alkalmaznak. A különleges műveleti erők kihatása, ha megfelelően alkalmazzák őket, hadászati és hadműveleti szinten jelentkezik.
- c) A NATO alárendeltségébe tartozó különleges műveleti erők általában egyesített műveleti területen hajtják végre műveleteket más légi, szárazföldi és tengerészeti komponens parancsnokságokkal együtt. Az egyesített erők parancsnoka a legnagyobb együttes hatást az egységes parancsnoki rendszerrel, az erők hadműveleti szintű integrálásával és a NATO támogatott/támogató közötti kapcsolat alapelveinek alkalmazásával éri el.
- d) A különleges műveleteket általában bizonytalan, ellenséges vagy politikailag érzékeny környezetben hajtják végre, különböző katonai célok érdekében, amelyeknek katonai, diplomáciai, információs vagy gazdasági hatási lehetnek. Ezek a műveletek gyakran rejtett, vagy fedett képességeket igényelnek.
- e) A különleges műveleteket végrehajthatják önállóan, vagy a hagyományos erők műveleteivel együtt, nemzetközi, vagy ügynökségek közötti műveletekben a helyi erők által, vagy velük együttműködésben.
- f) A különleges műveletek a fizikai és politikai kockázat, a végrehajtási technikák, az alkalmazási módszerek, a saját csapatok támogatásától való függetlenség tekintetében különböznek a hagyományos műveletektől. Ezek a műveletek általában a részletes felderítéstől/hírszerzéstől és a helyi erőforrásoktól függenek.
- g) A különleges műveletek szerves részei a szövetséges hadműveleteknek. Habár a különleges műveleteket önállóan is végrehajthatják meghatározott szövetséges célok támogatására, a különleges műveletek döntő részét azért tervezik és hajtják végre, hogy erősítsék a szövetséges művelet sikerének valószínűségét. A különleges műveleteknek a hagyományos műveleteket kiegészíteniük kell és nem helyettesíteniük, avagy versenyezni velük.
- h) A különleges műveletek végrehajtásának sikere az egyének és kis alegységek profizmusán, a gyakran nem hagyományos, speciális képességeinek sokaságán múlik, amelyeket rugalmassággal, rögtönzéssel, rögtönzésekkel és önállósággal alkalmaznak. A kis méret, az egyedülálló képességek és a (korlátozott idejű) önellátás képessége teszi lehetővé, hogy a különleges műveleti erők megfelelő és megvalósítható katonai reagálást biztosítsanak a szövetség számára. Ezek a műveletek kevésbé járnak a helyzet eszkalációjának kockázatával, amely a nagyobb méretű, jobban látható hagyományos erők alkalmazásában rejlik.
- i) A különleges műveleteket végrehajthatják közvetlenül az ellenség ellen, például egy kritikus csomópont elleni rajtaütés végrehajtásával, vagy közvetett módon, például katonai segítségnyújtás keretében a helyi erők szervezésével, kiképzésével és támogatásával. A legtöbb esetben az elért eredmény mértéke jóval nagyobb az alkalmazott erő méretéhez viszonyítva.

A különleges műveletek főbb jellemzőit az 1. számú ábra mutatja be.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2012.

5. évfolyam 1-2. szám

DR. FORRAY László



1. számú ábra: A különleges műveletek főbb jellemzői⁴

A különleges műveleti erők kategóriájába tartoznak mindazon kötelékek, amelyeknek legalább egyik alaprendeltetési feladata a különleges műveletek végrehajtása, vagy azok közvetlen támogatása. Itt beszélhetünk azokról a kijelölt repülő kötelékekről is, amelyek a különleges alegységek kijuttatására és kiemelésére specializálódtak. Meg kell jegyezni, hogy csupán a repülő kötelékek kijelölése nem elegendő, ezek a szervezetek a különleges alegységek alkalmazási elveiben rögzített viszonyok, körülmények, és módszerek szerint kell, hogy képesek legyenek a csoportokat kijuttatni. Ezek az adottságok a többi hasonló (esetünkben szállító helikopter) alegységtől eltérő felszereltséget és kiképzettséget igényelnek.

Ebbe a tágabb besorolásba tartoznak azok a kötelékek is, amelyek rendeltetésszerűen nem a különleges műveletekre specializálódtak, viszont kiképztségükből és felszerelésükből adódóan rendelkeznek olyan képességekkel, amelyekkel hatékonyan támogatják a különleges erők tevékenységét. A felállított, képzeletbeli kategória azokat jelöli, amelyek rendeltetésszerűen nem a különleges műveletek tényleges végrehajtói, viszont a bennük rejlő valamilyen speciális képesség miatt egy – egy különleges feladat végrehajtására, vagy a különleges erők közvetlen támogatására alkalmasak, illetve képesek a velük való együttműködésre.

A másik kategória tartalmazza a különleges erőket, amelyek kifejezetten a különleges műveletek végrehajtására vannak létrehozva, felszerelve és kiképezve. Ezek az alegységek megfelelő képességgel rendelkeznek valamennyi különleges műveleti feladat végrehajtására.

⁴ Forray László – Holndonner Hermann: A különleges felderítő erők helye és szerepe a korszerű nemzeti haderőben, Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények, 2005. 4. sz. - alapján, PPT előadás, ZMNE, 2005.

A MAGYAR HONVÉDSÉG ÁTFOGÓ KÜLÖNLEGES MŰVELETI KÉPESSÉGE

A Magyar Honvédség átfogó különleges műveleti képessége magába foglalja a *különleges műveleti erőket*,⁵ amely gyűjtőfogalom, és az alábbiak tartoznak bele:

- különleges erők;
- különleges támogató gyalogos erők;
- különleges műveletek végrehajtására képes erők;
- különleges műveleti repülő erők;
- együttműködő erők.

*Különleges erők*⁶

A különleges erők olyan különleges műveleti erő, amely, nem hagyományos harctevékenységre létrehozott, speciálisan szervezett, kiképzett és felszerelt alegységekből áll. Tevékenységüket a feladat, ellenség, terep és időjárás, elérhető csapatok és támogatás, és nem katonai összetevők függvényében hajtják végre. Alapvetően kis csoportok alkalmazásával érnek el hadműveleti vagy stratégiai célokat. A Magyar Honvédség szervezetében a *Magyar Honvédség 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj* jelenti ezt a képességet.

*Különleges támogató gyalogos erők*⁷

A különleges támogató erők olyan katonai szervezetek, amelyek az átlagosnál magasabb szinten kiképzett és felszerelt légi szállítású (légi roham), illetve ejtőernyős al/egységeket foglalnak magukban, amelyek képesek a különleges műveleti feladatok meghatározott elemeinek önálló végrehajtására, illetve a különleges műveletek támogatására. Alapvetően század erőben, vagy nagyobb kötelékben hajtják végre feladataikat. A Magyar Honvédség szervezetében a *Magyar Honvédség 25/88. Könnyű Vegyes Zászlóalj* különleges feladatok végrehajtására felkészített állománya képes ilyen jellegű feladatok ellátására.

*Különleges műveletek végrehajtására képes erők*⁸

A különleges műveletek végrehajtására képes erők olyan katonai szervezetek, amelyek speciális képességeiknél, illetve kiképzettségükönél fogva képesek a különleges műveleti feladatok támogatására, vagy azok részfeladatainak végrehajtására. (UAV⁹ kezelőszemélyzetek, CIMIC¹⁰, PSYOP(s)¹¹, SIGINT¹² specialisták, HUMINT¹³ csoportok, CBRN¹⁴ szakemberek). A Magyar Honvédség szervezetében a *Magyar Honvédség 5/24. Bornemissza Gergely Felderítő Zászlóalj* az ahol részben megtalálhatók ezek a feltételek.

⁵ Special Operations Forces - SOF - különleges műveleti erők

⁶ Special Forces - SF - különleges erők

⁷ Rangers típusú alakulatok

⁸ Special Operations Capable - SOC - különleges műveletek végrehajtására képes erők

⁹ UAV - Unmanned Aerial Vehicle - pilótánélküli repülőeszköz

¹⁰ CIMIC - Civil-Military Cooperation - civil - katonai együttműködés

¹¹ PSYOP(s) - Psychological Operations - lélektani hadműveletek

¹² SIGINT - Signals Intelligence - rádiófelderítés

¹³ HUMINT - Human Intelligence - emberi erővel történő információszerzés

¹⁴ CBRN - Chemical, Biological, Radiological, Nuclear- vegyi, biológiai, radiológiai, nukleáris

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2012.

5. évfolyam 1-2. szám

DR. FORRAY László

Különleges műveleti repülő erők¹⁵

A különleges műveleti repülő erők olyan a haderő szervezetében rendszeresített, speciális repülési és álcázási követelményeknek megfelelő merev- és forgószárnyas eszközökkel felszerelt repülő alegységek (vagy azok egyes elemei), amelyek speciális eszközeiknél és kiképzettségükönél fogva képesek a különleges műveletek támogatására. A Magyar Honvédségben ilyen speciális repülő képesség nincs, az ahhoz kapcsolódó feladatok ellátására – helyettesítő képességként – a *Magyar Honvédség 86. Szolnok Helikopter Bázis* meghatározott erői (harci és szállító helikopterei) vannak kijelölve.

Együttműködő erők

A magyarországi szervektől bevonható állomány: Katonai Biztonsági Szolgálat, Információs Hivatal, stb..

Műveleti területen: Az együttműködő erők olyan katonai/félkatonai szervezetek, amelyekkel a különleges műveleti erők feladatai végrehajtása során (háború, válság, és béke időszakában egyaránt) együttműködhet, és amelyek segítik a különleges műveleti erők katonai cselekményeit. Ilyenek az alábbiak:

- helyi erők,
- ellenálló erők;

Szükséges megjegyezni, hogy Magyarország különleges műveleti erőinek – a tagságból eredően – a NATO szabályzóiban (MC 437) megfogalmazott követelményeknek kell megfelelniük és az ott előírt feladatok végrehajtására kell felkészülniük. Mivel a NATO elvek szerinti CIMIC, PSYOPS, és INFOOPS¹⁶ tevékenységek nem tartoznak a NATO különleges műveleteinek feladatai közé, ennek megfelelően a magyar katonák által végrehajtott ilyen feladatok sem.”¹⁷

A következőkben ismertetem a Magyar Honvédség állományába tartozó főbb különleges műveleti erőket.

MAGYAR HONVÉDSÉG 34. BERCSÉNYI LÁSZLÓ KÜLÖNLEGES MŰVELETI ZÁSZLÓALJ

A különleges műveleti zászlóalj a Magyar Honvédség különleges műveleti feladatok végrehajtására szervezett alegység. A zászlóalj alaprendeltetéséből fakadó feladatként tervezi, szervezi, támogatja és végrehajtja a különleges műveleti feladatokat a műveletek teljes spektrumában, változó és ellenséges környezetben. A zászlóalj közvetlenül felelős a századok és a különleges műveleti csoportok kiképzéséért, alkalmazásáért, irányításáért, teljes körű ellátásért, a kapcsolattartásért, a visszajutás megszervezéséért. A zászlóalj parancsnokság és a törzs önállóan nem hajt végre műveleti feladatokat. A zászlóalj feladatokat végrehajtó alapvető szervezeti eleme a különleges műveleti csoport.

MAGYAR HONVÉDSÉG 25/88. KÖNNYŰ VEGYES ZÁSZLÓALJ

A könnyű vegyes zászlóalj alapvetően könnyű gyalogos katonai szervezet, alaprendeltetéséből fakadóan képes végrehajtani bizonyos különleges műveleti feladatokat, de fő feladatát a különleges műveleti zászlóalj tevékenységének támogatása képezi. A zászlóalj szervezete, és kiképzettsége alapvetően eltér a hagyományos könnyű lövész katonai szervezetektől, feladatait alapvetően megerősített szakasz, vagy század kötelékben, légi szállítást követően hajtja végre. A zászlóalj elsődlegesen támadó műveletek, végrehajtására összpontosít, és képes erőszakos behatolás feladatainak¹⁸ végrehajtására.

¹⁵ Special Operations Aviation - SOA - különleges műveleti repülő erők

¹⁶ INFOOPS - Information Operations – információs műveletek

¹⁷ Kovács Csaba: A különleges műveleti erők helye, szerepe, és tevékenysége a 21. század katonai műveleteiben. - ZMNE, Doktori disszertáció. 2007. p. 38.

¹⁸ Forced Entry - erőszakos behatolás

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2012.

5. évfolyam 1-2. szám

DR. FORRAY László

A zászlóalj, váltás, vagy utánpótlás fogadása nélkül képes 72 órás harctevékenység végrehajtására.

A zászlóalj a különleges műveleti alegységek támogatása során a következő feladatokat hajthatja végre:

- Közvetlen műveletek;
- harci kutatás – mentés;
- nem harcolók kimenekítése.

A feladatok közvetlen végrehajtása során a különleges műveleti zászlóaljból és a könnyű vegyes zászlóalj kijelölt állományából létrehozott különleges műveleti harccsoport irányítását és vezetését a különleges műveleti zászlóalj törzsének bázisán kialakított és a könnyű vegyes zászlóalj törzsének kijelölt állományával kiegészített vezető – irányító szervezet hajtáná végre.

MAGYAR HONVÉDSÉG 86. SZOLNOK HELIKOPTER BÁZIS

A helikopter bázis alapvető feladata a zászlóaljak békekiképzésének repülő támogatása és katonai erő alkalmazását igénylő fejlemény, nemzeti, illetve nemzetközi válsághelyzet kezelésére bevetett csapatok légi szállítása, illetve harctevékenységének légi tűztámogatása, oltalmazása. A helikopter bázis kijelölt repülő köteléke (MI-24 harci helikopter, MI-8/17 szállító helikopter) folyamatosan együtt hajtja végre a feladatait a különleges műveleti zászlóalj csoportjaival. A kötelék kijelöléséről a mindenkor parancsnok intézkedik, a kiképzési feladatok koordinálását a helikopter bázis parancsnoka hajtja végre.

MAGYAR HONVÉDSÉG 5/24. BORNEMISSZA GERGELY FELDERÍTŐ ZÁSZLÓALJ

„Az MH 5/24. Bornemissza Gergely Felderítő Zászlóalj fő feladatai a következők: ¹⁹

- A MH 5. Bl. LDD. részeként, a személyi állomány harcfeladatra történő felkészítésének, a harc- és gépjármű, valamint a fegyverzet-technikai eszközök hadrafoghatóságának, az anyagi készletek tárolásának és karbantartásának, a magasabb készenléti fokozatba helyezés feladatainak, a harcfeladat vétele után a harctevékenység feladatainak végzése;
- váratlan veszélyhelyzetek, katasztrófák hatásainak felszámolása;
- missziós feladatokban való részvétel.

Modul felderítő biztosítási elemként történő alkalmazás:

- Elemző-értékelő részleg;
- csapatfelderítő;
- HUMINT (harctéri hírszerzés);
- elektronikai hadviselés;
- technikai felderítés.

Feladatok:

- Részvétel az ország fegyveres védelmében;
- részvétel a lakosság és a polgári hatóságok megsegítésében katasztrófa, vagy katasztrófával fenyegető, illetve az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető helyzetben;
- részvétel a Magyar Köztársaság határai mentén kialakult válsághelyzet kezelése során az államhatár biztosításában;
- katonai felderítő feladatok végrehajtása a NATO által folytatott béketámogató műveletekben vállalt feladatok teljesítése során;

¹⁹ http://www.hm.gov.hu/honvedseg/szarazfold/mh_24._bornemissza_gergely_felderito_zaszloalj/2009.07.21

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2012.

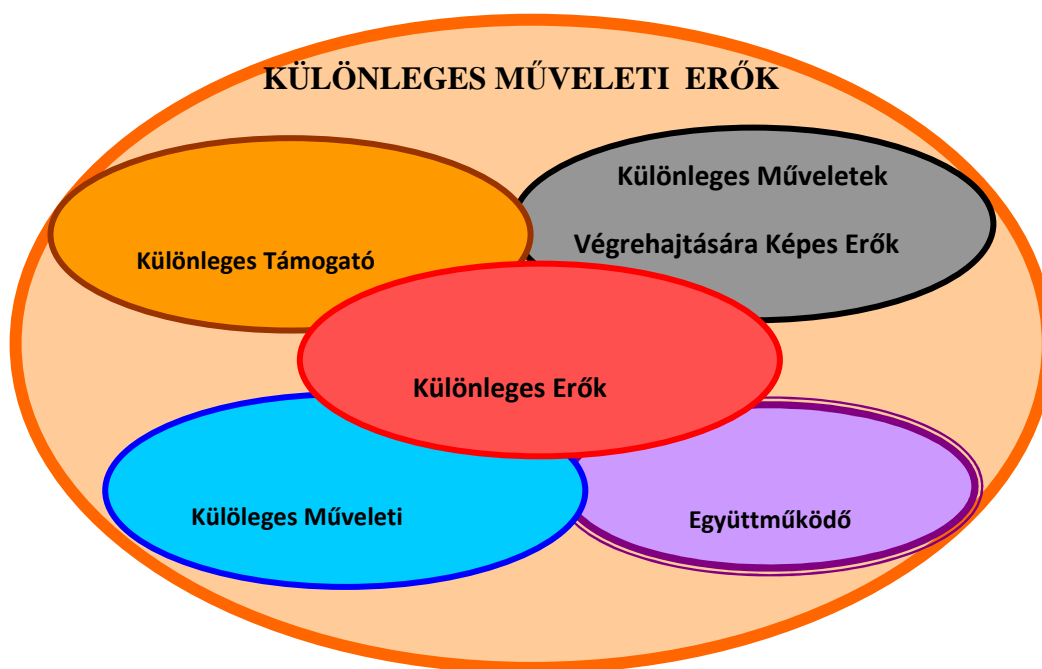
5. évfolyam 1-2. szám

DR. FORRAY László

- az állomány felkészítése modul felderítő biztosítás részeként a meghatározott lövészdandárok és lövész zászlóaljak felderítő támogatása;
- részvétel valamely NATO tagország megsegítésében, illetve a NATO reagáló erők állományához felajánlott kötelek feladataiban;
- az ENSZ/EBESZ katonai formációihoz felajánlott erők feladataiban való részvétel. Információk biztosítása a Parancsnok Kritikus Információ Igényei (CCIR), az Elsődleges Információ Igények (PIR) részére;
- az adatbázisok folyamatos frissítése.”

A különleges műveletek sikeres végrehajtása főként a végrehajtó egyének és kisalegységek magas felkészültségén, szakmai ismeretein múlik. Ezen széles körű, speciális, többnyire nem hagyományos katonai ismeretek, a hatékonyság érdekében olyan képességekkel kell, hogy társuljanak, mint az alkalmazkodási- és rögtönzési készség, találegonyság és önálló cselekvési készség. A kis kötelékekben alkalmazott, egyedülálló képességekkel bíró és (bizonyos, korlátozott ideig) önállóan alkalmazható különleges alegységek a Magyar Köztársaságnak egy széles körben alkalmazható, sok esetben a leghatékonyabb katonai válasz lehetőségét adják.

A különleges műveleti erők összetevőit a 2. számú ábra mutatja be.



2. számú ábra: A különleges műveleti erők összetevői²⁰

²⁰ Porkoláb Imre alezredes: Jelentés a különleges műveleti képességkialakítás helyzetéről, (alapján). PPT bemutató. MH ÖHP. 2008.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DR. FORRAY László

Budapest, 2012.
5. évfolyam 1-2. számA MAGYAR HONVÉDSÉG KÜLÖNLEGES MŰVELETI ERŐK ALKALMAZÁSÁNAK KERETEI, FELADATAI
KÜLÖNBÖZŐ IDŐSZAKOKBAN

A Magyar Honvédség különleges műveleti erőinek alkalmazására honi területen, illetve az ország határain kívül a Magyar Köztársaság alkotmánya, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény (Hvt), valamint a nemzetközi hadijog keretei között kerülhet sor.

A KÜLÖNLEGES MŰVELETI ERŐK ALKALMAZÁSÁNAK KERETEI BÉKEÁLLAPOTBAN

A különleges műveleti erők *honi területen történő harci alkalmazására* békeállapotban, még a rendkívüli jogrend bevezetése előtt, a kormány külön intézkedésére, a köztársasági elnök által jóváhagyott védelmi terv szerint kerülhet sor az alkotmány 19/E. § (1) bekezdése szerinti, külső fegyveres csoportoknak Magyarország területére történő váratlan betörése esetén katonai erő alkalmazását igénylő, váratlan események megoldására.

A különleges műveleti erők *honi területen történő nem harci alkalmazása* békeállapotban a Hvt. 70. § (1) bekezdésének h) pontja szerinti katasztrófavédelmi feladatok végrehajtása (pl. kutatás-mentés) esetében lehetséges.

A Magyar Honvédség részére törvényileg szabott feladatoknak megfelelően, a Hvt 70. § (1) bekezdésének c) pontja szerint, a különleges műveleti erők alkalmazásra kerülhetnek a *nemzetközi terrorizmus elleni harc katonai feladatainak végrehajtására* az ország határain kívül, nemzetközi (szövetségi/koalíciós) kötelékben a műveletek teljes spektrumában (az alacsony intenzitású békeműveletektől a magas intenzitású háborús műveletekig).

A KÜLÖNLEGES MŰVELETI ALEGYSÉGEK FELADATAI BÉKÉBEN

Békében a különleges műveleti alegységek általában békekiképzést hajtanak végre saját képességeik szinten tartása, fejlesztése érdekében illetve az előljáró terve szerint segíthetik más katonai szervezetek, fegyveres testületek felkészítését, mind hazai mind nemzetközi területen. Speciális kiképzettségüknel fogva a különleges műveleti alegységeknek kiemelt szerepük lehet katasztrófavédelmi feladatok megelőzésében illetve azok következményeinek felszámolásában. Békében szigorúan meghatározott formában és külön intézkedések alapján részt vehetnek a terrorizmus elleni harc feladataiban (alapvetően passzív védelmi jellegű tevékenység) terror fenyegetettség időszakában.

A KÜLÖNLEGES MŰVELETI ERŐK ALKALMAZÁSÁNAK KERETEI BÉKEÁLLAPOTTÓL ELTÉRŐ
IDŐSZAKBAN

A Hvt. 70. § (1) bekezdés a) pontja szerint, *az ország fegyveres védelmében való részvétel* során a különleges műveleti erők alkalmazhatóak különleges műveleti feladatok végrehajtására önállóan, vagy együttműködve más katonai szervezetekkel, rendvédelmi szervekkel, nemzeti, illetve NATO parancsnokság alárendeltségében.

A Hvt. 70. § (1) bekezdés b) pontja szerint, *a szövetségi és nemzetközi szerződésből eredő egyéb katonai kötelezettségek (első sorban a kollektív védelmi feladatok) teljesítése* érdekében a különleges műveleti erők alkalmazhatóak a különleges műveleti feladatok és az ezekhez kapcsolódó tevékenységek végrehajtására az ország határain kívül nemzeti alárendeltségben, illetve nemzetközi (szövetségi/koalíciós) különleges műveletekben való részvételre.

A Hvt. 70. § (1) bekezdés f) pontja szerint a különleges műveleti erők *honi területen való alkalmazása az Alkotmány rendelkezéseinek megfelelően kihirdetett szükségállapot idején lehetséges*, az alkotmány 40/B. § (2) bekezdése szerinti, fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett erőszakos cselekmények elhárítására *akkor, ha a rendőrség alkalmazása nem elegendő*.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2012.

5. évfolyam 1-2. szám

DR. FORRAY László

A KÜLÖNLEGES MŰVELETI ALEGYSÉGEK FELADATAI VÁLSÁGKEZELÉS IDŐSZAKÁBAN

A válságkezelés időszakában a különleges műveleti alegységek felkészülnek elsőként alkalmazott katonai erőként, különleges műveleti – *(közvetlen műveletek, nem harcolók kimenekítése, terrorizmus elleni harc)* illetve *humanitárius műveletek* – feladatainak végrehajtására. A konkrét feladatokat az előjáró parancsnok határozza meg.

A KÜLÖNLEGES MŰVELETI ALEGYSÉGEK FELADATAI HÁBORÚBAN

Háborúban a különleges műveleti alegységek általában speciális műveleteket hajtanak végre a hadszíntér parancsnok hadműveleti elgondolásának támogatása céljából, amely alapvetően a hagyományos erők hadműveleteinek támogatását jelenti. A különleges műveleti alegységek olyan speciális képességekkel rendelkeznek, melyek képessé teszik, hogy tevékenységüket rejtetten, fedetten hajtsák végre időben megelőzve a hagyományos csapatok alkalmazásával fellépő harccselekményeket.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG AMBÍCIÓSZINTJE A MAGYAR HONVÉDSÉG KÜLÖNLEGES MŰVELETI ERŐK ALKALMAZÁSA TERÉN

Az EL 0035 – *(Fokozatos készenlétű erők, harcolók, harctámogatók, harctámogató-kiszolgálók)* – NATO felajánlásban a különleges műveleti erőkre vonatkozóan, és a nemzetközi terrorizmussal szembeni kollektív fellépés katonai feladataiban való részvételünk érdekében a Magyar Honvédség az alábbi képességeket építi ki és tartja fenn magas készenlétű erőként:

- rövidtávú képességek (célkitűzések);
- középtávú képességek (célkitűzések);
- hosszú távú képességek (célkitűzések).

Az előírt képességek fejlesztésének eredményeként a Magyar Honvédségnek képessé kell válnia egy speciális harctámogató elemekkel kibővített különleges műveleti harccsoport folyamatos műveleti alkalmazására rotációval.

A Magyar Köztársaság ambíciószintjeit a Magyar Honvédség különleges műveleti erők alkalmazása terén, részletesen az *1. számú melléklet* tartalmazza

A MAGYAR HONVÉDSÉG KÜLÖNLEGES MŰVELETI ERŐK ALKALMAZÁSI KÉPESSÉGEINEK SZINTJEI

„A különleges műveleti képesség fejlesztése érdekében a kiképzést és felkészítést a fent meghatározott ambíciószintek, valamint az SOTG²¹ képesség 2010 év végéig történő sikeres elérése érdekében kell tervezni és szervezni. A különleges műveleti képességfejlesztés alapvetően három szinten kerül végrehajtásra, amely magába foglalja az alap, az emelt és a teljes műveleti készenléti szintet. A különleges műveleti felkészítés harcászati szinten a harcoló, a harcbiztosító, a logisztikai támogató rendszer, valamint a vezetési és irányítási részterületeken, honi és nemzetközi kiképzési foglalkozásokon, kiképzési eseményeken kerül végrehajtásra.

A különleges műveleti erőkkel szemben támasztott magas szintű követelmények tükrében kulcsfontosságú a megfelelő személyi állomány kiválasztása, kiképzése, valamint a kiképzett különleges műveleti katonák (operátorok) megtartása az MH²² kötelékében. A különleges műveleti katonák felkészítése honi területen az MH más alegységeivel és az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (vagy a rendvédelmi funkciót ellátó más minisztériumi szintű szerv) által kijelölt, annak alárendelt szervezeteivel együttműködve, három fázisban kerül végrehajtásra.”²³

²¹ SOTG – Special Operations Task Group – különleges műveleti harc csoport

²² MH - Magyar Honvédség

²³ 345/2008. MH ÖHP PK intézkedése a különleges műveleti képesség rövid és középtávú fejlesztésére. p. 4

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2012.

5. évfolyam 1-2. szám

DR. FORRAY László

- alpműveleti készenlét;²⁴
- emelt szintű műveleti készenlét;²⁵
- teljes műveleti készenlét;²⁶

A Magyar Honvédség különleges műveleti erők alkalmazási képességeinek szintjeit a 2. számú melléklet tartalmazza.

A MAGYAR HONVÉDSÉG KÜLÖNLEGES MŰVELETI ERŐK FELADATRENDSZERE

A Magyar Honvédség különleges műveleti erők feladatrendszerének megfogalmazásakor többféle szempontot kell figyelembe vennünk. Figyelnünk kell a NATO, az Európai Unió és a Magyar Nemzeti Biztonsági és Katonai Stratégia előírásaira, megfogalmazásaira, ajánlásaira.

A KÜLÖNLEGES MŰVELETEK FELADATAI LEHETNEK²⁷

- alapfeladatok;
- egyéb feladatok;
- kiegészítő tevékenységek.

ALAP FELADATOK:

1. Különleges felderítés és megfigyelés. (KFM)
2. Közvetlen műveletek. (KM)
3. Katonai segítségnyújtás (COIN [Counter Insurgency], lázadók elleni tevékenységek).
4. Terrorizmus elleni harc katonai feladatainak végrehajtása. (TEHKFV)

EGYÉB FELADATOK:

1. Nem hagyományos Hadviselés (NH).
2. Tömegpusztító Fegyverek Elterjedése Elleni Harc (TFEEH).
3. Információs Hadviselés (IH).

KIEGÉSZÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK:

1. Koalíciós erők támogatása.
2. Harci kutatás-mentés.
3. Drogellenes tevékenységek.
4. Humanitárius aknamentesítés.
5. Humanitárius műveletek.

A KÜLÖNLEGES MŰVELETI ERŐK ALKALMAZÁSÁNAK ALAPELVEI, SZÜKSÉGES KÉPESSÉGEI

Annak ellenére, hogy a különleges műveleti erők gyakran bonyolult és szokatlan eljárásokat és eszközöket használnak, a siker kulcsa mégis a különlegesen kiképzett állomány. Ezért alapvető követelmény, hogy a műveleti terv és az alkalmazott eljárás egyszerű legyen, hogy a parancsnok szándéka mindenki számára világossá váljon.

A rendelkezésre álló különleges műveleti erők mennyisége korlátozott és számuk rövid időn belül nem növelhető. A különleges műveleti erők harci hatékonyságát az jelenti, hogy erőkifejtésüket közvetlenül, vagy közvetve, a döntő időben és helyen összpontosítják. Gondoskodnak arról, hogy a különleges műveleti erők erőkifejtése ne forgácsolódjon szét

²⁴ Initial Operational Capability - IOC - kezdeti műveleti képesség

²⁵ Advanced Operational Capability - AOC - emelt (haladó) szintű műveleti képesség

²⁶ Full Operational Capability - FOC - teljes műveleti képesség

²⁷ AJP 3.5 Allied Joint Doctrine for Special Operations, 2009. p 2-1.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2012.

5. évfolyam 1-2. szám

DR. FORRAY László

látványos, de ugyanakkor hadászati vagy hadműveleti szempontból haszontalan célpontok ellen. A különleges műveleti erők részére kijelölt feladat közvetlenül a döntő hadászati, vagy hadműveleti szintű célok megvalósulását szolgálja.

*A különleges műveleti erők alkalmazásának alapelvei a következők:*²⁸

- célirányosság;
- támadó jelleg;
- erőkoncentráció;
- erősokszorozó tényező;
- erők és eszközök gazdaságos alkalmazása;
- mozgékonyság;
- a vezetés egysége;
- információ- és fizikai védelem;
- meglepés;
- egyszerűség.

A KÜLÖNLEGES MŰVELETI ERŐK SZÜKSÉGES KÉPESSÉGEI

Annak érdekében, hogy egy felajánlott nemzeti erő megfeleljen a NATO különleges erők²⁹ kötelékében való tevékenységre, a következő alapképességekkel kell rendelkeznie:

- legyen képes összehangoló tevékenységet és feladattervezést végrehajtani különleges műveleti szinten;
- legyen képes modern, kis súlyú, megbízhatóan működtethető, mobil, valamint kis valószínűséggel felderíthető eszközöket felhasználva „NATO SECRET” szinttől titkos – különleges műveletek végrehajtása során a „COSMIC TOP SECRET” szintig – összeköttetést fenntartani a műveleti részlegek és a műveletet irányító parancsnokság között;
- legyen képes a katonai műveletek teljes spektrumában a különleges erők által végrehajtandó három alpművelet (különleges felderítés és megfigyelés, közvetlen műveletek, katonai segítségnyújtás) feladatainak végrehajtására;
- legyen képes szárazföldi-, légi-, tengeri (vízi) úton be-, illetve kijutni a műveleti területre, illetve a műveleti területről);
- legyen képes különleges műveleti csoportokat működtetni ellenséges, vagy ellenség által elzárt területeken, illetőleg nagy mélységben;
- legyen képes az alkalmazott különleges műveleti csoportokat felderítési adatokkal ellátni, valamint vezetni azokat;
- legyen képes többnemzetiségű összhaderőnemi alkalmi harci kötelék részeként tevékenykedni;
- legyen képes ellenséges, vagy ellenség által elzárt területen harcképességének megőrzésére, illetve túlélésre;
- legyen képes más nemzetekkel, közösségekkel kapcsolatot teremteni/ együttműködni;
- legyen képes biztosítani az erők megóvását.

A KÜLÖNLEGES MŰVELETEK SIKERESSÉGÉT BIZTOSÍTÓ TÉNYEZŐK:

- tisztán, világosan és érhetően meghatározott egyértelmű célok;
- eredményes C4I támogatási rendszer;
- hozzáértő, szakszerű tervezés és végrehajtás;

²⁸ Nyt. szám: 94/658: Különleges műveleti erők alkalmazási irányelvei. MH ÖHP 2008. p. 4-6.

²⁹ NATO SOF - NATO különleges erők

— a feladatnak megfelelően képzett, felszerelt és szervezett erők alkalmazása.

A KÜLÖNLEGES MŰVELETI ALEGYSÉGEK ALKALMAZÁSÁNAK FÁZISAI

TELEPÍTÉST MEGELŐZŐ FÁZIS

Ebben a fázisban történik a különleges műveletek hadműveleti területének meghatározása. Ez természetesen a különleges műveletek teljes spektrumában egy folyamatos tevékenység, amely szervesen integrálódik a különleges műveleti alegységek napi tevékenységébe. A telepítést megelőző fázisban a különleges műveleti zászlóalj területilemzést hajt végre, különös figyelemmel a regionális kérdésekre. A különleges műveleti zászlóalj ezek után bedolgozik a magasabb kötelék, illetve parancsnokság elhatározásába és részt vesz a hadműveleti, illetve harcparancs elkészítésében.

Miután a legtöbb nem hagyományos hadviselési tevékenység általában sokrétű koordinációt igényel más szervektől is, így a kidolgozás néhány elemét más kormányzati szervek (titkosszolgálatok, rendőrség stb.) is végrehajthatják a különleges műveleti zászlóalj igényei alapján.

Telepítést megelőző fázis tevékenységét végre lehet hajtani más különleges műveleti tevékenység során, pl.: humanitárius segítségnyújtás, közös kiképzés stb. keretén belül is. Ez a különleges műveleti felfogás másságából ered, hiszen a különleges műveleti alegységek feladata a folyamatos információgyűjtés, elemzés, archiválás, frissítés, melyet később adott esetben teljesen más különleges műveleti feladat során, más aspektusból lehet felhasználni.

TELEPÍTÉSI FÁZIS

A telepítési fázisban a különleges műveleti alegység végrehajtja a különleges műveletek hadműveleti területre történő telepítést, melyet általában a légierő, illetve haditengerészet támogat, de végrehajtható polgári szervezetek és eszközök bevonásával is.

A telepítés fázisa gyakorlatilag az adott területre történő kijuttatástól a harctevékenységek megkezdéséig tart.

ALKALMAZÁSI FÁZIS

Az alkalmazási fázisban a különleges műveleti alegység tovább folytatja a különleges műveletek hadműveleti területe meghatározását, pontosítását, és végrehajtja a műveleti parancsok pontosítását, kiadását.

Ezek a műveleti parancsok a már fent említett nem hagyományos hadviselés fajtákat tartalmazzák.

A nem hagyományos hadviselés természetéből fakadóan, amely alapvetően függ a feladat időtartamától, a rendelkezésre álló erőforrásoktól, és a konfliktus természetétől, a különleges műveleti alegységek a nem hagyományos hadviselés fajtáinak teljes skáláját végrehajthatják, akár egy időben is.

A különleges műveleti alegységek tevékenységének célja, hogy stabil politikai, katonai feltételeket teremtsenek, amelyek lehetővé teszik a konfliktus utáni rendezést. Ilyen tevékenység lehet például, amikor a sikeres harctevékenység után lefegyverzik a gerilla erőket, új biztonsági erőket hoznak létre, illetve a volt gerillák társadalomba történő beintegrálódását segítik elő, valamint segítséget nyújtanak a humanitárius műveletek végrehajtásához.

VISSZATELEPÍTÉSI FÁZIS

A visszatelepítési fázisban a különleges műveleti alegység végrehajtja a különleges műveletek hadműveleti területről történő kivonást.

Ennek tartalma gyakorlatilag megegyezik a telepítés fáziséval, azzal a különbséggel, hogy itt a hazatelepülés a véghelyzet.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE**DR. FORRAY László****Budapest, 2012.
5. évfolyam 1-2. szám**

VISSZATELEPÍTÉST KÖVETŐ FÁZIS

A különleges műveleti alegységek ebben a fázisban pontosítják a feladat végrehajtása során megszerzett információkat, melyekkel megújítják az adattárakat, területértékeléseket, stb.

ZÁRSZÓ

A különleges műveleti erők a jövőben is fontos szerepet fognak betölteni a különböző konfliktusok megoldása, illetve a terrorizmus (gerillák) elleni harc megvívása során, hiszen a világban fokozottan alakulnak ki kisebb regionális válságok, fegyveres konfliktusok.

Az országok, népek, vallások, stb.. között kialakult ellentétek, a társadalmak előtt álló veszélyek kezelésére a legalkalmasabb és leghatékonyabban alkalmazható katonai erő a különleges műveleti erők.

A létrejövő különleges műveleti erőknek rugalmasan alkalmazható fegyveres erőnek kell lennie, amely az ambíció-szintekben meghatározott földrajzi és klimatikus környezetben, a nemzeti és a szövetségi feladatok meghatározott spektrumában egyaránt felhasználható a hagyományos háború megvívásától kezdve a béketámogató műveletekig bezárólag.

Szeretném tudatosítani zárógondolataként a következőket: A különleges műveleti erőket csak az előírásoknak, jogszabályoknak megfelelő és meghatározott körülményekre felkészített, és a különleges műveleti erők feladatlistáján szereplő feladatokat láthat el. Minden ezektől eltérő, más jellegű feladatok végrehajtása nem megengedhető, mivel veszélyeztetheti ezen erők kiképzettségi/felkészültségi színvonalát, illetve harckészültségi fokát.

A Magyar Köztársaság ambíciószintjei a Magyar Honvédség különleges műveleti erőinek alkalmazása terén³⁰

<p>RÖVIDTÁVÚ KÉPESSÉGEK (CÉLKITŰZÉSEK)</p>	<p>A teljes műveleti képesség kiépítéséig az ambíciószint egy szárazföldi műveletek végrehajtására képes, alacsony intenzitású konfliktusban alkalmazható, század méretű különleges erő kialakítása és fenntartása. Ez az átmeneti képesség biztosítja három különleges műveleti csoport (Special Operations Task Unit – SOTU) egyidejű műveleti alkalmazását legfeljebb három egymástól eltérő földrajzi régióban. Ezen felül alkalmazott csoportonként legalább kettő fővel harcászati és hadműveleti szintű különleges műveleti törzsbeosztások ellátása és azok folyamatos rotálása a nemzetközi és többnemzeti különleges műveleti törzsekben.</p>
<p>KÖZÉPTÁVÚ KÉPESSÉGEK (CÉLKITŰZÉSEK)</p>	<p>A különleges műveleti erő teljes műveleti képességének elérése (2010) után egy különleges műveleti harccsoport (Special Operations Task Group – SOTG) kiállítása, valamint annak műveleti alkalmazása rotáció nélkül maximum hat hónap időtartamban; vagy három különleges műveleti csoport (SOTU) egyidejű műveleti alkalmazása rotációval, legfeljebb három egymástól eltérő földrajzi régióban. Ezen felül a települt csoportok érdekében harcászati és hadműveleti szintű különleges műveleti törzsbeosztások feltöltése és azok folyamatos rotálása a nemzetközi és többnemzeti törzsekben.</p>
<p>HOSSZÚ TÁVÚ KÉPESSÉGEK (CÉLKITŰZÉSEK)</p>	<p>A meglévő képesség továbbfejlesztése egy szárazföldi, valamint korlátozott vízi műveletek végrehajtására is képes, század harccsoport kötelékben alkalmazható különleges műveleti erővé. A különleges erő komponens kiegészül a különleges műveleteket támogató képességekkel, amelyek révén egy magasabb értékű, komplex különleges műveleti képességet érünk el, tovább bővítve a döntéshozók eszköztárát.</p> <p>A fejlesztések eredményeként az MH képessé válik egy speciális harctámogató elemekkel kibővített különleges műveleti harccsoport folyamatos, váltással történő műveleti alkalmazására.</p>

³⁰ Nyt. szám: 1194/2008. A Magyar Honvédség Különleges műveleti képessége, alkalmazásának és fejlesztésének alapelvei.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DR. FORRAY László

 Budapest, 2012.
 5. évfolyam 1-2. szám

2. számú melléklet

A Magyar Honvédség különleges műveleti erők alkalmazási képességeinek szintjei.³¹

SZINT	EGYÉNI MŰVELETI KÉSZENLÉT
Alap szintű műveleti képesség	Egyéni alap szintű műveleti készenlétről beszélünk, ha az adott különleges műveleti katona sikeresen teljesítette a kiválasztás, valamint a különleges műveleti alaptanfolyam követelményeit, beosztásba helyezése a különleges műveleti zászlóaljnál megtörtént, és maradéktalanul felkészült az emelt szintű kiképzési feladatok végrehajtására.
Emelt szintű műveleti képesség	Egyéni , emelt szintű műveleti készenlétről beszélünk, ha az adott különleges műveleti katona: <ul style="list-style-type: none"> • sikeresen teljesítette a csoportja jellegéből (HAHO/HALO, bűvár, stb.), illetve saját csoporton belüli specializációjából adódó követelményeket; • valamint a különleges műveleti kiképzési programban meghatározott egyéb emelt szintű kiképzési foglalkozásokat; • angol nyelvből legalább alap szintű katonai szakmai nyelvtudással rendelkezik; • képes az alap szintű felkészítés során elsajátított ismereteknek megfelelő szintű különleges műveleti feladatok végrehajtására; • maradéktalanul felkészült a teljes műveleti készenlét eléréséhez szükséges kiképzési feladatok végrehajtására.
Teljes szintű műveleti képesség	Egyéni , teljes műveleti készenlétről beszélünk, ha az adott különleges műveleti katona: <ul style="list-style-type: none"> • sikeresen teljesítette a csoportja jellegéből (HAHO/HALO, bűvár, stb.), illetve saját csoporton belüli specializációjából származó továbbképzési követelményeket; • alap szinten elsajátította a lázadó ellenes műveletek elveit; • angol nyelvből társalgási szintű tudással rendelkezik; • megszerezte Magyar Honvédség vonatkozó szabályzóiban beosztásához meghatározott osztályos fokozatokat; • a műveletek teljes spektrumában készen áll a különleges műveleti feladatok végrehajtására.

³¹ 345/2008. MH ÖHP PK intézkedése a különleges műveleti képesség rövid és középtávú fejlesztésére, 1. sz. melléklet. p. 1-3

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

DR. FORRAY László

 Budapest, 2012.
 5. évfolyam 1-2. szám

SZINT	KÜLÖNLEGES MŰVELETI CSOPORT
Alap szintű műveleti képesség	Egy különleges műveleti csoport alap szintű műveleti készenlélet ér el, amennyiben a csoport valamennyi tagja maradéktalanul teljesítette a különleges műveleti alapképzés követelményeit.
Emelt szintű műveleti képesség	Egy különleges műveleti csoport emelt szintű műveleti készenlélet ér el, amennyiben: <ul style="list-style-type: none"> • a csoport legalább 9 fő felkészített különleges műveleti katonával rendelkezik; • legalább 6 katona maradéktalanul teljesítette a különleges műveleti emelt szintű képzés követelményeit; • a csoport többi tagja pedig maradéktalanul teljesítette a különleges műveleti alapszintű képzés követelményeit.
Teljes szintű műveleti képesség	Egy különleges műveleti csoport teljes műveleti készenlélet ér el, amennyiben: <ul style="list-style-type: none"> • a csoport legalább 9 fő felkészített különleges műveleti katonával rendelkezik; • legalább 6 katona maradéktalanul teljesítette a teljes műveleti készenléti szint követelményeit; • a csoport többi tagja pedig maradéktalanul teljesítette legalább a különleges műveleti alap szintű képzés követelményeit.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2012.
5. évfolyam 1-2. szám

DR. FORRAY László

SZINT	KÜLÖNLEGES MŰVELETI SZÁZAD
Alap szintű műveleti képesség	Különleges műveleti század alap szintű műveleti készenlétéről beszélünk, ha az adott század legalább négy, alpműveleti készenléti szintet elért különleges műveleti csoporttal rendelkezik.
Emelt szintű műveleti képesség	Különleges műveleti század emelt szintű műveleti készenlétéről beszélünk, ha legalább négy emelt és három alpműveleti készenléti szintet elért különleges műveleti csoporttal rendelkezik.
Teljes szintű műveleti képesség	Különleges műveleti század teljes műveleti készenlétéről beszélünk, ha legalább öt teljes és három emelt műveleti készenléti szintet elért különleges műveleti csoporttal rendelkezik.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2012.
5. évfolyam 1-2. szám

DR. FORRAY László

SZINT	KÜLÖNLEGES MŰVELETI ZÁSZLÓALJ
<p>Alap szintű műveleti képesség</p>	<p>Különleges műveleti zászlóalj alap szintű műveleti készenlétéről beszélünk, ha:</p> <ul style="list-style-type: none"> • legalább egy különleges műveleti százada elérte az alap műveleti készenléti szintet; • a zászlóalj törzs kijelölt állománya (2 fő S-1/admin, 2 fő S-2, 2 fő S-3, 2 fő S-4 és 2 fő S-6 állomány) maradéktalanul teljesítette az alapszintű törzsfelkészítés követelményeit; • egy minimum 4 fős híradó elem, egy a törzs szállítási igényeit kiszolgáló szállító raj, valamint két harckiszolgáló raj felkészült szakfeladatai végrehajtására.
<p>Emelt szintű műveleti képesség</p>	<p>Különleges műveleti zászlóalj emelt szintű műveleti készenlétéről beszélünk, ha:</p> <ul style="list-style-type: none"> • legalább egy különleges műveleti százada elérte az emelt műveleti készenléti szintet; • ha a második század elérte az alap műveleti készenléti szintet; • valamint a zászlóalj törzs teljes állománya maradéktalanul teljesítette az alap szintű törzsfelkészítés követelményeit; • a zászlóalj támogató százada elérte a harcbiztosító alap műveleti készenléti szintet.
<p>Teljes szintű műveleti képesség</p>	<p>Különleges műveleti zászlóalj teljes műveleti készenlétéről beszélünk, ha annak legalább egy különleges műveleti százada elérte a teljes műveleti készenléti szintet, a másik század elérte a emelt műveleti készenléti szintet, valamint a zászlóalj törzs teljes állománya maradéktalanul teljesítette az emelt szintű törzsfelkészítés követelményeit, továbbá a törzs állományának legalább 50%-a maradéktalanul teljesítette a teljes műveleti készenlét követelményeit.</p>

HADTUDOMÁNYI SZEMLE**DR. FORRAY László****Budapest, 2012.
5. évfolyam 1-2. szám**

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Nyt. szám: 1194/2008. *A Magyar Honvédség Különleges műveleti képessége, alkalmazásának és fejlesztésének alapelvei*
2. *AJP 3.5 Allied Joint Doctrine for Special Operations*, 2009.
3. Nyt. szám: 94/658: *Különleges műveleti erők alkalmazási irányelvei*, MH ÖHP 2008
4. Kovács Csaba: *A különleges műveleti erők helye, szerepe, és tevékenysége a 21. század katonai műveleteiben* - ZMNE, Doktori disszertáció. 2007.
5. Forray László – Holndonner Hermann: *A különleges felderítő erők helye és szerepe a korszerű nemzeti haderőben*, Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények, 2005. 4. sz.